

Toxic Masculinity

Mijn dank aan KifKif en Katrien voor hun uitnodiging om hier een nawoord te geven. U kunt horen dat ik Nederlands met een Duits accent spreek, daarom mijn excuses als ik nu ook inhoudelijk met een Duits accent begin:

Dit is op dit moment het nummer 1 best verkochte boek in Duitsland - gevolgd trouwens door het nieuwe anti-islamitische boek van ex-politicus Thilo Sarrazin die het rechtspopulisme in Duitsland "salonfähig" heeft gemaakt. Kollegah is de momenteel populairste rapper in Duitsland. Hij is van Duits-Canadese afkomst en werd via zijn Algerijnse stiefvader moslim. Samen met de rapper Farid Bang - en Duitser van Marokkaanse afkomst - zorgde Kollegah voor ophef tijdens de uitreiking van de belangrijkste Duitse popmuziekprijs omdat ze hun teksten onder anderen zongen dat hun "lichamen strakker zijn dan die van gevangenen in Auschwitz", en Kollegah in zijn muziekvideo "Apocalypse" op suggestieve manier antisemitische samenzweringstheorieën verspreidde. Dit trouwens recentelijk gevolgd door een reis naar Auschwitz waarna Kollegah betoogde dat hij nooit meer grappen over de holocaust wil maken.

Waarom ik dit voorbeeld noem? Vanwege de inhoud van Kollegah zijn boek: Het gaat over "tien baas geboden" om van een béta man tot een alfa man te worden en tegen de "verzachting van de samenleving" op te staan. Wat we in dit boek terugvinden zijn bijna letterlijk de principes van de Alt-Right manosphere, inclusief het no-fap gebod. De structuur van 10 geboden volgt feitelijk minder de bijbel als die van zelfhulp-literatuur: Feitelijk heeft Kollegah hier een straattaal-versie van Jordan Peterson's "12 Rules for Life" geschreven (dat niet toevallig afgeleid is van de 12-stappen-programma's van zelfhulp groepen zoals de Alcoholics Anonymous).

Wat verbazend is: Het boek van Kollegah is sinds 5 weken de top 1 bestseller en werd in grote kranten gerecenseerd. Maar niemand had door dat het discours van de alt-right manosphere één-op-één reproduceert. Dat is een herhaling van een bekend fenomeen: In de jaren 2014 tot 2016 had ook bijna niemand door dat grote delen van de meme cultuur van imageboards zoals 4chan rechts-extreem waren geworden, en dat de "Alt-Right" geen grap was, maar door neofascisten opgericht. Zo gebeurde de "Meme War" feitelijk onder de radar van de publieke perceptie, en werd een figuur zoals Milo Yiannopoulos zelfs door liberale media verdedigd.

In anderen worden, door protagonisten zoals Kollegah die qua afkomst en stijl niet in het klassieke beeld van rechtse subcultuur passen,

Dit is trouwens ook van toepassing voor de oorspronkelijke manosphere die rond 2009 begon als onderdeel van de pickup artists subcultuur, met als prominente figuur de blogger Roosh V. (Daryush Valizadeh), een Amerikaan wiens ouders Iraanse en Armeense migranten waren, en die dus ook niet past in het stereotype van de witte suprematist - ondanks het feit dat sommige centrale punten van het Alt-Right gedachtegoed door hem mede ontwikkeld of gepopulariseerd werden: het idee van traditionele, naar zijn opvatting genetisch vastgelegde geslachtsrollen, het idee van "Western degeneracy" met als noodzaak "politically incorrect realism", en de metafoor van de "red pill" (de rode pill uit de film Matrix, hier begrepen als ontnuchtering en inzicht in de ware, reactionaire status quo).

Omgekeerd heeft het meest openbaar neonazistische en wit-racistische deel van de "Alt-Beweging", de blog "Daily Stormer" van Andrew Anglin, zich ontwikkeld tot een medium dat een "White Sharia"

propageert. Het noemde vrouwen "lower than dogs" en "vicious, amoral, mindless whores who do not deserve respect or admiration of any sort." "White Shariah" werd dan ook geschreeuwd op de Alt-Right demonstratie in Charlottesville. Sowieso is frappant hoe zeer de retoriek, de communicatie-, propaganda-, recruiterings- en beeldcultuurstrategieën van de militante Alt-Right en het militante jihadisme (met name de I.S.) op elkaar lijken. En duidelijk is haat op vrouwen een verbindend element tussen deze subculturen.

Deze haat is natuurlijk ook zelfhaat: Juist het gebruiken van de retoriek van zelfhulp reflecteert op een kloof tussen het ideaal en de realiteit van mannelijkheid. Het is, in anderen woorden, een uiting van onzekere en kwetsbaar geworden mannelijkheid - ook het boek van Kollegah -, in tegenstrijd tot wat het uiterlijk beweert.

Als we teruggaan naar het omslag van de manosphere naar de militante Alt-Right, met als symbool het meme van Pepe the Frog, landen wij bij de zogenaamde Beta Uprising, het opstand van de bétamannen. Dit begon in 2011 met een blogposting maar kreeg echte dynamiek in 2014. Ik citeer het blogposting van 2011:

The Beta Males are all males who are not the Alpha Males. These are the males who "run-the-mills". A vast majority of them are wannabe Alpha Males and look up to the Alpha Males as their idols. The Beta Males are the powerless males who are just a runner in the rat-race (the race to become an Alpha and enjoy the power position). And they are the exact replica of race-runners. Everyone knows that only a handful are going to get the glory;

De tekst positioneert de "Beta Uprising" niet als opstand tegen vrouwen - dit kwam pas later - maar juist als opstand tegen de "Alpha Males" die de macht hebben: "politicians, the lawmakers, the feudal lords, the corporate honchos, the rich and the powerful, who either through money or influence, have ruled over civilizations in every era". Volgens de blogger worden ze door de eeuwen steeds gewelddadiger en recruterende criminelen als hun handlangers om hun macht tegenover de uitgebuite bétas te kunnen houden.

Wat we in de Beta Uprising zien is dus feitelijk een kritiek op wat elders "toxic masculinity" wordt genoemd. Het is niet ver weg van een feministische kritiek op het patriarchaat - maar wordt doorgetrokken na de conclusie dat niet vrouwen maar mannen het meest onderdrukt zijn: "Misandry, male abuse, and male disposability" in een "setup wherein 1% men enjoy power and 99% slog in a bid to reach that power position one day". Hier wordt dus de Occupy retoriek van de 99% versus de 1% opgepakt.

De Beta Uprising is een eng gerelateerd met de Incel beweging van de "onvrijwillige celibatairen". Ook hier regeert het therapeutische discours. In verband met meme cultuur werd, zoals ook Katrien beschreef, de eenzaamheid van mannen eerst op ironische en sarcastisch overdreven manier beschreven. Later werden grappen zoals het idee om een systeem te installeren dat vrouwen op mannen "herverdeelt" zodat de mannen weer seks kunnen hebben. De feministische tijdschrift 'Bust' merkt op dat ondanks het feit dat deze mannen ideologisch als rechts identificeren, hun gedachtegoed feitelijk een "rare, gesexualiseerde variant op Marxistische retoriek" ("twisted, sexualized rehashing of Marxist rhetoric") is en op het Marxistische idee van de centrale herverdeling van middelen. (Ook hier bestaat een parallel met Occupy; één van de centrale krachten van de Occupy beweging was de samen-

zwerings-theoretische "Zeitgeist" beweging die voor een "resource-based economy" pleitte waar door een centrale computer alle goederen gerecht worden verdeeld. - Een het is opnieuw een parallel met het jihadisme waar de IS elke jihad vechter een vrouw belooft en seksslaven neemt.)

Het frappante aan de manosphere, de béta uprising, de alpha-zelfhulpboeken, de incels is dus dat ze - zonder uitzondering - een fundamentele crisis van mannelijkheid constateren (een diagnose waarmee een klassieke anti-feminist nooit zou conform mee gaan). Daarbij gedragen ze zich als fragiele "snowflakes" en uiteindelijk ook als "social justice warriors". Ze zijn dus op tegenstrijdige manier hetgeen waartegen ze te pretenderen om te vechten.